

Więści z kraju

Inwestycje w Karkonoszach

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu odmówiła wydania zgody na budowę Stacji Sportów Zimowych i Paralotniarstwa „Kowary” w Karkonoszach. RDOŚ uzasadnił swoje stanowisko tym, że istnieje duże ryzyko wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na karkonoską przyrodę oraz że istnieją duże braki w dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko. Pracownia na rzecz Wszystkich Istot już od 2006 r. apelowała o odstąpienie od budowy tej inwestycji, sygnalizując związane z nią duże ryzyko środowiskowe.

Wrocławski RDOŚ nie zgodził się również na inne zagrożenie karkonoskiej przyrody. Władze Karpacza zamierzały wpisać do gminnego studium zagospodarowania przestrzennego możliwość budowy kompleksu narciarskiego na Izbicy. Nie było wątpliwości co do tego, że inwestycja może znacząco negatywnie oddziaływać na przyrodę.

Odmienne sytuacja przedstawia się na Szrenicy: Samorządowe Kolegium Odwoławcze odmówiło stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej dla budowanej kolei linowej na Szrenicę. Pracownia odwołała się od decyzji SKO.

„Czarny Groni” coraz bardziej nielegalny

Ośrodek narciarski na Czarnym Groniu (Beskid Mały) jest już w całości wybudowany, ale nie został uruchomiony. Został on wybudowany całkowicie nielegalnie, w dodatku na obszarze prawnej ochrony przyrody. Pracownia na rzecz Wszystkich Istot wszczęła działania interwencyjne w grudniu 2009 r. Po 12 miesiącach sytuacja zaczęła się obracać przeciwko inwestorowi.

Prace na Czarnym Groniu, 2009. Fot. Radosław Ślusarczyk

W grudniu 2010 r. Prokuratura Okręgowa w Krakowie skierowała do sądu sprawę nielegalnie wybudowanego kompleksu narciarskiego na Czarnym Groniu. Nieco wcześniej Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Krakowie stwierdziło nieważność decyzji zezwalających inwestorowi na wycinkę ponad 600 drzew, zarzucając Burmistrzowi Andrychowa rażące naruszenie prawa. W wyniku tego naruszenia, do budżetu gminy nie trafiły należne 4 miliony złotych. W tym samym miesiącu Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska nałożył na krakowską Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska obowiązek pilnego rozpatrzenia sprawy wystąpienia szkody w środowisku (krakowski RDOŚ nie wstrzymywał postępującej realizacji inwestycji). Natomiast Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Wadowicach wstrzymał prace budowlane – co w zasadzie jest jedynie formalnością, bowiem cała inwestycja została już zrealizowana. Ten sam urząd prowadzi postępowanie zmierzające do legalizacji samowoli budowlanej, co umożliwiają polskie przepisy.

W ocenie Pracowni, polskie przepisy legalizacyjne są sprzeczne z unijną dyrektywą o ocenach oddziaływania na środowisko. W związku z tym, na początku stycznia 2011 r. Pracownia zawiadomiła Komisję Europejską o tej sprzeczności, ilustrując pismo przykładem Czarnego Gronia, jako umyślnego nielegalnego działania metodą faktów dokonanych.

Gdzie powstanie lotnisko na Podlasiu?

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska uchylił w całości decyzję Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie Lotniska Regionalnego dla Województwa Podlaskiego. Przekazał ją do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji, czyli RDOŚ w Białymstoku.

Głównymi powodami uchylenia decyzji są m.in.: brak oceny oddziaływania na obszary Natura 2000; brak analizy prawdopodobieństwa zaistnienia kolizji samolotów z ptakami; brak rzetelnej oceny oddziaływania na ssaki; istotne braki danych w materiale dowodowym o występowaniu ssaków i płazów oraz w zakresie analiz florystycznych; brak nałożenia obowiązku wykonania kompensacji przyrodniczej.

Projektowana inwestycja w rozpatrywanych wariantach będzie oddalona od obszarów Natura 2000 i parków narodowych o 2 do 8 km. Ma oddziaływać na Biebrzański i Narwiański Park Narodowy, obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Bagienna Dolina Narwi”, „Ostoja Biebrzańska”, „Puszcza Knyszyńska” i „Bagno Wizna”. Dolina Biebrzy stanowi ostoję ptaków o znaczeniu międzynarodowym (ang. IBA), gdzie przebywa do 100 000 ptaków wodno-błotnych, w Dolinie Narwi zaś 16–25 tysięcy. Inwestycja przecina szlaki migracyjne ptaków i nietoperzy. GDOŚ wskazał, że stanowi ona zagrożenie dla bytujących i migrujących tam zwierząt (głównie ptaków), ale co równie istotne, może stanowić niebezpieczeństwo dla samych operacji lotniczych i doprowadzić do katastrof lotniczych.

Budowę lotniska regionalnego dla województwa podlaskiego planowano zakończyć do 2015 r., koszt inwestycji oszacowano na 500 mln zł (w połowie ze środków unijnych). Z pierwotnych siedmiu zaproponowanych lokalizacji, wybrano trzy – wszystkie graniczące z obszarami Natura 2000 i parkami narodowymi. Spośród tych trzech lokalizacji, raport oddziaływania na środowisko zamówiony przez Podlaski Urząd Marszałkowski, wskazał na Saniki koło Tykocina jako wariant najmniej szkodzący środowisku. W lipcu 2009 r. taka lokalizacja lotniska została przegłosowana przez Samorząd Województwa Podlaskiego.

„Dolina Przysowy i Słudwi” - nowy ptasi obszar Natura 2000

Powstanie kolejny obszar specjalnej ochrony ptaków „Dolina Przysowy i Słudwi”. Teren zlokalizowany jest na pograniczu dwóch województw – łódzkiego (ok. 70%) i mazowieckiego (ok. 30%). Dolina Przysowy dotychczas była objęta ochroną jako obszar chronionego krajobrazu. Przyszła ostoja położona jest na urozmaiconym terenie: okresowo zalewanych łąkach torfowych, miejscami porośniętych kępami krzewów, przecinanych rowami i dawnymi wyrobiskami po wydobywaniu torfu. Gatunki ptaków stanowiące przedmiot ochrony na tym obszarze to spośród migrujących: gęś białoczelna (15 300 os.), gęś zbożowa (5000), gęś gęgawa (3000), siewka złota, świstun, rożeniec, cyranka, płaskonos, rycyk oraz gatunki lęgowe: bączek, rybitwa czarna.

Powstanie ostoi ptasiej jest przesądzone – stanowi ona formę kompensacji przyrodniczej za utracone siedliska gatunków wodnoblotnych w obszarze ostoi Jeziora Weltyńskie, w związku z budową na tym terenie drogi ekspresowej S3 Szczecin – Gorzów Wielkopolski.

W połowie grudnia 2010 r. GDOŚ zorganizowała spotkanie z samorządowcami i urzędnikami gmin, rolnikami (właścicielami gruntów), przedstawicielami RDOŚ w Łodzi i w Warszawie. Zgodnie z ustaleniami po spotkaniu, z ostoi mają być wyłączone grunty orne oraz tereny zabudowane. Na początku stycznia rady gminy zaopiniują przebieg granic przyszłych terenów chronionych, kolejnym krokiem będzie tworzenie planu zadań ochronnych. Prawne ustanowienie obszaru nastąpi

w pierwszej połowie 2011 r.

(RDOŚ Łódź)

Problemy z wdrażaniem prawa unijnego

Upłynął ostateczny termin wdrożenia do prawa krajowego dyrektywy 2008/99/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne (tzw. Dyrektywa Karna). Projekt odpowiedniej ustawy wdrażającej dyrektywę został przygotowany, w trakcie konsultacji społecznych organizacje ekologiczne zgłosiły szereg błędów i zastrzeżeń.

Wdrożenie dyrektywy karnej wymaga uzupełnienia przepisów kodeksu karnego, zmiany w ustawie o ochronie przyrody, ustawy o substancjach zubażających warstwę ozonową oraz ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.

Dyrektywa karna ma na celu zwiększenie świadomości prośrodowiskowej poprzez sankcje karne, które mają większe oddziaływanie niż sankcje administracyjne czy odpowiedzialność cywilna za szkody w środowisku. Istnieje poza tym konieczność ujednolicenia prawa w tym zakresie w obrębie wspólnoty.

Dyrektywa karna zobowiązuje państwa członkowskie UE do traktowania w swoim prawie krajowym jako przestępstw (a nie tylko jako wykroczeń) określonych czynów przeciwko środowisku, w tym: powodowanie zanieczyszczeń powietrza, wody lub gleby; znaczących naruszeń zasad gospodarowania odpadami; znaczących naruszeń ochrony gatunkowej roślin i zwierząt; handlu roślinami i zwierzętami chronionymi gatunkowo lub przez CITES; znacznego zniszczenia chronionego siedliska przyrodniczego lub siedliska chronionych gatunków w obszarze Natura 2000.

(Klub Przyrodników)

Opracowanie: Karina Nowicka-Kudłacz, Krzysztof Okrasiński